

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่องความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี ของพนักงานบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการ เพื่อทราบถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้ของพนักงานบัญชี
2. ข้อมูลการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
3. ความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชี
4. บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงแนวทางในการพัฒนาความรู้ของพนักงานบัญชี
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

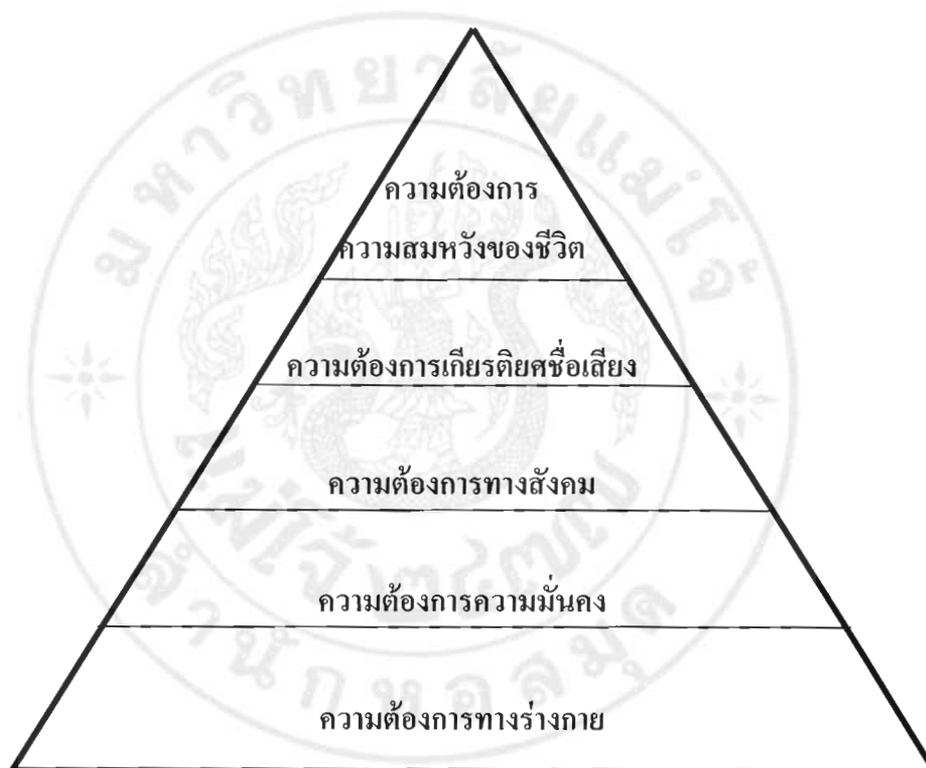
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

สมยศ นาวิการ (2540: 297-310) ได้เรียบเรียงทฤษฎีความต้องการไว้ในหนังสือการบริหารและพฤติกรรมองค์กร ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งจากภาพ 1 สามารถลำดับความต้องการดังนี้
 - 1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการที่อยู่ลำดับต่ำสุด ความต้องการเหล่านี้ หมายถึง แรงผลักดันชีววิทยาพื้นฐาน เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย
 - 1.2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการลำดับที่สองของมาสโลว์ ซึ่งหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยที่ปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ
 - 1.3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นความต้องการลำดับที่สาม ความต้องการด้านนี้หมายถึง ความต้องการที่จะเกี่ยวพัน การมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อตอบสนองทางสังคมความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (esteem needs) เป็นความต้องการลำดับที่สี่ ซึ่ง

หมายถึงความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น ความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่น

1.4 ความต้องการความหวังของชีวิต (self-actualization needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิต คือ ความต้องการระดับสูงสุดเป็นความต้องการที่จะบรรลุความสมหวังของตนเองด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่ บุคคลที่ถูกรังใจด้วยความต้องการสมหวังของชีวิตและแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา

ภาพ 1 แสดงลำดับความต้องการของมาสโลว์

ที่มา: สมยศ นาวิกาน (2540: 297-310)

2. ทฤษฎี ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory) ซึ่งจากภาพ 2 สามารถลำดับความต้องการดังนี้

2.1 ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ (existence needs) คือ ความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัย ความต้องการเหล่านี้เปรียบเทียบกับความต้องการระดับต่ำที่ได้ถูกกล่าวถึงภายในทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการรายได้ สวัสดิการ และสภาพแวดล้อมการทำงาน จะเป็นความต้องการประเภทนี้

2.2 ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness needs) คือ ความต้องการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน ความต้องการความสัมพันธ์จะเหมือนกับความต้องการทางสังคมของมาสโลว์

2.3 ความต้องการเจริญเติบโต (growth needs) คือ ความต้องการภายในเพื่อการพัฒนาส่วนบุคคล ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโตพัฒนาและใช้ความสามารถของพวกเขาอย่างเต็มที่ ด้วยการแสวงหาโอกาสและการเอาชนะด้วยความท้าทายใหม่ ๆ ความต้องการเหล่านี้จะถูกตอบสนองด้วยการมีส่วนร่วมของบุคคลภายในสภาพแวดล้อมของงาน ความต้องการเจริญเติบโตจะตรงกับความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความต้องการความสมหวังของชีวิตของมาสโลว์

ภาพ 2 แสดงลำดับความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์

ที่มา: สมยศ นาวิการ (2540: 297-310)

จากทฤษฎีของมาสโลว์ ข้อที่ สอง สาม และสี่ ทฤษฎีของ Alderfer ข้อที่หนึ่ง สอง และสามผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นทฤษฎีที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการของพนักงานบัญชีในการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

เนื่องจากมนุษย์เราย่อมต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคม ดังนั้น การที่จะเกิดการยอมรับได้ก็ต้องมีการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเอง ซึ่งวิธีการที่จะสร้างคุณค่าให้กับตัวเองสามารถทำได้หลายทาง การพัฒนาความรู้เป็นอีกหนทางหนึ่งที่นิยมปฏิบัติ เมื่อมนุษย์ได้รับการยอมรับจากสังคมแล้วก็นำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศ ต้องการให้คนเคารพนับถือ อย่างเช่น พนักงานบัญชีทั่วไปก็ต้องอยากที่จะได้รับการยอมรับและยกย่องเพื่อจะ使自己ตนเองเป็นที่เคารพนับถือ เมื่อได้รับเกียรติยศชื่อเสียงแล้วก็จะส่งผลให้เกิดความสมหวังของชีวิต

ข้อมูลการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูน เมื่อ พ.ศ. 2526 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) ซึ่งกำหนดให้กระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ และเพื่อการพัฒนาเมืองหลัก เมืองรองของภาคต่าง ๆ ตามลำดับ โดย กนอ. ได้พิจารณาเห็นว่าบริเวณพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือปัจจุบันนี้ มีความเหมาะสมและมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค แรงงาน วัตถุดิบทางการเกษตร ระบบสื่อสาร และการคมนาคม นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาพื้นที่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 และก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2528 ใช้เงินทุนในการดำเนินการก่อสร้างรวมประมาณ 438 ล้านบาท

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ประกอบไปด้วยบริษัทหลายประเภท แต่ละบริษัทก็ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดทำงานด้านการบัญชี เพราะงานด้านบัญชีเป็นงานที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของบริษัท แสดงผลการดำเนินงานของบริษัท และเป็นตัวที่จะชี้ให้ผู้บริหารตัดสินใจในการบริหารธุรกิจต่อไปด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้การดำเนินงานของกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บริษัททุกแห่งย่อมต้องการพนักงานบัญชีที่มีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยในการปฏิบัติงาน แต่ถึงแม้บริษัทจะมีพนักงานบัญชีของตนเองที่มีประสิทธิภาพมาช่วยในการปฏิบัติงานแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญก็คือ ต้องมีการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีอย่างต่อเนื่องและ

สม่ำเสมอ เพราะงานด้านบัญชีในบริษัทเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ถือเป็นงานที่สำคัญต่อประเทศชาติมากระดับหนึ่ง เพราะเป็นแหล่งนำการลงทุนจากต่างประเทศมาสู่ประเทศไทย เกิดการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยและต่างประเทศ เป็นแหล่งรวมเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และระบบการบริหารจัดการอุตสาหกรรม การผลิตและจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ เป็นการดำเนินกิจการระหว่างประเทศ ต้องมีการหมุนเวียนเงินเข้าออกระหว่างประเทศเป็นประจำ ดังนั้นพนักงานบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีอยู่ตลอดเวลาและสม่ำเสมอเพื่อเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานต่อไป

สถานที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ตั้งอยู่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 69 บนทางหลวงสายที่ 11 ช่วงระหว่างลำปาง-เชียงใหม่ มีพื้นที่รวมประมาณ 1,788 ไร่ บริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือและบริเวณโดยรอบ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบ ทุ่งนา การสัญจรไปมาสามารถใช้ถนนหลวงเลียบด้านข้างของนิคมอุตสาหกรรมทั้งฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก เพื่อออกสู่ถนนหลวงสายที่ 11 และสู่ตำบล หมู่บ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้ในระยะรัศมี 2.5 กิโลเมตร จากนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

สถานภาพโรงงาน

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือมีโรงงานที่เปิดดำเนินการแล้ว 65 โรงงาน แบ่งเป็นอุตสาหกรรมเป็น 2 เขต คือ เขตอุตสาหกรรมทั่วไปมีจำนวน 22 โรงงาน และเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 43 โรงงาน มีโรงงานที่ยังไม่เปิดดำเนินการจำนวน 7 โรงงาน โรงงานที่หยุดดำเนินการจำนวน 3 โรงงาน และเป็นโรงงานที่อยู่ในระหว่างเตรียมการจำนวน 1 โรงงาน รวมทั้งสิ้น 76 โรงงาน

การลงทุน

สัญญาตินักลงทุน

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ แบ่งสัญญาตินักลงทุนเป็น 10 สัญชาติ ดังนี้ เกาหลี ญี่ปุ่น คัทซ์ ไต้หวัน ไทย เบลเยียม ฝรั่งเศส สวิต อเมริกัน อินเดีย

มูลค่าเงินลงทุน

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ แบ่งมูลค่าการลงทุนแต่ละปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปี พ.ศ. 2548 ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยประมาณในแต่ละปี ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2544 ประมาณ 48,073 บาท พ.ศ. 2545 ประมาณ 56,422 บาท พ.ศ. 2546 ประมาณ 60,790 บาท พ.ศ. 2547 ประมาณ 65,361 บาท พ.ศ. 2548 ประมาณ 66,149 บาท

มูลค่าการส่งออก ส่วนมูลค่าการส่งออกในแต่ละปีมีมูลค่าการส่งออกโดยประมาณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปี พ.ศ. 2548 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2544 ประมาณ 46,618 บาท พ.ศ. 2545 ประมาณ 46,708 บาท พ.ศ. 2546 ประมาณ 55,667 บาท พ.ศ. 2547 ประมาณ 64,222 บาท พ.ศ. 2548 ประมาณ 68,940 บาท (สรุปการประจำเขตส่งออกนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ, 2548)

จำนวนแรงงานคน

จำนวนแรงงานประมาณทั้งหมดมีจำนวน 47,525 คน เป็นเพศชาย 14,698 คน และเป็นเพศหญิง 32,827 คน และแบ่งตามเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 37,112 คน เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 10,413 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

ประเภทของอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

หมวดอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย โรงงานผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ มีจำนวนโรงงานรวมทั้งสิ้น 22 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 32.85 ของโรงงานทั้งหมด มีเงินลงทุนรวมประมาณ 40,809 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 29,378 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมการเกษตร ประกอบด้วย โรงงานแปรรูปวัตถุดิบด้านการเกษตร โรงงานลำไยอบแห้ง จำนวน 2 โรงงาน คิดเป็น 3.07 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 517 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 146 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วยโรงงานผลิตน้ำผลไม้เข้มข้น ผักผลไม้ดอง และผักผลไม้แช่แข็ง ผลิตภัณฑ์อาหาร โรงงานผลิตอาหารสัตว์ รวมทั้งสิ้น 11 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 16.93 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวมประมาณ 830 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) มีการจ้างงานรวมประมาณ 647 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2549)

หมวดอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประกอบด้วยโรงงานผลิตท่อ พี.วี.ซี กระเบื้องมุงหลังคา รวมจำนวน 1 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 1.54 ของโรงงานทั้งหมดเงินลงทุน 555 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 126 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ ประกอบด้วยโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์บนเครื่องบิน อุปกรณ์จักรเย็บผ้า เสนชั๊กล่องถ่ายรูป กลาสติสค์ คีม ไฟแช็ค จำนวน 12 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 18.47 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 19,837 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวม (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ ประกอบไปด้วยผลิตกรอบรูป กระดาษวางฝั่ง โรงงานแปรรูปไม้ จำนวน 2 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 3.07 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 392 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 622 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ประกอบด้วยโรงงานผลิตเครื่องประดับที่ทำด้วยเงิน ทอง ทองแดง ทองเหลือง การเจียรไนเพชร รวมจำนวน 6 โรงงาน คิดเป็น ร้อยละ 9.23 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 649 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 2,307 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมเครื่องหนัง ประกอบด้วยโรงงาน ฟันสีหนังสำเร็จรูป ถู่มือ กอล์ฟทำจากหนัง รวมจำนวน 2 โรงงานคิดเป็นร้อยละ 3.07 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 195 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 338 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549)

หมวดอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้แก่ โรงงานผลิตผ้าฆ่าเชื้อ ตาข่ายลวดถัก ถ่านหินอัดแท่ง เครื่องสำอาง เครื่องจักรใช้สำหรับทำน้ำให้บริสุทธิ์ และให้คำปรึกษาระบบคุณภาพน้ำ ซึ่มาขายไป ก๊าซไนโตรเจน และคลังสินค้าเพื่อรับฝากเก็บ ตัวแทนขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศรวมจำนวน 7 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 10.77 ของโรงงานทั้งหมด เงินลงทุนรวม 2,365 ล้าน

บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548) และมีการจ้างงานรวมประมาณ 353 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2549) (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2550)

ความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี 2543 ได้กำหนดว่า ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัติ โดยผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงานฐานะทางการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารที่ต้องประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน หากไปปฏิบัติตามที่จะได้รับบทลงโทษตามประกาศของอธิบดีต่อไป และตามพระราชบัญญัติการบัญชี 2547 ได้กำหนดว่า วิชาชีพบัญชี หมายถึง วิชาชีพในการจัดทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และพระราชบัญญัติการบัญชี 2547 ยังได้มีการกำหนดสภาวิชาชีพบัญชีขึ้น โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากในปัจจุบันนี้การประกอบวิชาชีพบัญชีได้ขยายครอบคลุมออกไปหลายด้านไม่ว่าการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร การศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี หรือบริการด้านอื่นซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจกรรมในทางธุรกิจต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง สมควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพอยู่ภายใต้การดูแลของสภาวิชาชีพเดียวกันเพื่อเป็นศูนย์รวมและส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น รวมทั้งให้ความรู้และพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนเพื่อให้มีการควบคุม จรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีพนักงานบัญชีต้องมีความรู้ในวิชาชีพการบัญชีอย่างครบถ้วนและถูกต้อง โดยความรู้ที่พนักงานบัญชีต้องมีนั้น มีดังต่อไปนี้

1. ความรู้ทั่วไปของการบัญชี คือ เป็นความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีโดยทั่วไปที่พนักงานบัญชีควรจะต้องรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ของพนักงานบัญชีอย่างสม่ำเสมอด้วย
2. มาตรฐานการบัญชี คือ หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ได้รับการรับรองทั่วไป และเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการบัญชี รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

กฎหมายว่าด้วยการบัญชี ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การบัญชี เป็นต้น

3. มาตรฐานการสอบบัญชี คือ เนื้อหากฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชีใหม่ และ ประเด็นที่ทำนายของวิชาชีพบัญชี รวมถึงแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จรรยาบรรณและหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นต้น

4. บัญชีภาษีอากรและกฎหมายทางด้านภาษีอากร คือ กฎหมายทางภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร เป็นต้น

5. ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี คือ พื้น ฐานความรู้ความเข้าใจทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถบริหารงานและปฏิบัติงานทางบัญชี โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการทำงานบัญชีได้อย่างดี

6. การบัญชีเพื่อการจัดการ คือ การนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการบริหารงาน ขององค์กร สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการวางแผนเพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การตรวจสอบภายใน คือ การตรวจสอบในเรื่องการเงิน การบัญชี รวมถึง เทคนิค กระบวนการหรือวิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ควบคุมทางบัญชีและการควบคุม ทางการบริหารในบริษัท

บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและบทความของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นการระดมความคิดเห็น จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการบัญชีในแง่มุมต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

ธวัช ภูมิตโยโคย (2541: 46-51) ที่ปรึกษาสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แห่งประเทศไทยได้กล่าวไว้ในเอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปีในหัวเรื่อง “บทบาทที่ ทำทายวิชาชีพในศักราชใหม่” ดังนี้ ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ในขณะนี้และในอนาคตซึ่งเห็นได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นนักบัญชีจะต้องปรับบทบาทของตัวเอง เพื่อร่วมในการแก้ปัญหากับผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงในหลักการบริหาร

ผู้บริหารในปัจจุบันและอนาคตจะต้องบริหารธุรกิจอย่างมีคุณธรรม และเป็นมือ อาชีพความสามารถและจรรยาบรรณสูง ผู้บริหารจะต้องมุ่งเน้นความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมาย

ในการบริหารเป็นสำคัญ และจะต้องรักษาคติกาในการบริหารอย่างเคร่งครัด ความสามารถของผู้บริหารจะถูกวัดผลด้วยกำไรและความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องการผู้ช่วยเหลือสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จซึ่งผู้ช่วงเหลือดังกล่าวก็คือ พนักงานบัญชีซึ่งต้องมีความรู้และมีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในบริการที่ผู้บริหารจะได้รับ ดังนั้นบทบาทของพนักงานบัญชีในยุคนี้จึงต้องมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ผู้บริหารประสงค์เสมอ และต้องช่วยให้ผู้บริหารสามารถรักษาคุณธรรมและจรรยาบรรณในการบริหารได้ตามที่สังคมคาดหวัง

2. การใช้ทรัพยากร

ผู้บริหารจะมุ่งเน้นถึงประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรมากขึ้น การเพิ่มผลผลิตลดต้นทุน และการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นพนักงานบัญชีจะต้องมีความรู้ที่สามารถช่วยผู้บริหารในด้านนี้สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้บริหารนำไปพิจารณาตัดสินใจในการเลือกใช้ทรัพยากรซึ่งพนักงานบัญชีจะมีข้อมูล และวิธีการเกี่ยวกับการวัดผลอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นผู้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ดังนั้นพนักงานบัญชีย่อมสามารถนำความรู้เหล่านี้มาใช้ประเมินความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรตลอดจนวัดผลว่าการตัดสินใจใช้ทรัพยากรนั้น มีประโยชน์สูงสุดตามที่ใดคาดหวังหรือไม่

3. ความจำเป็นเพื่อความอยู่รอด

ในช่วงวิกฤตทุกธุรกิจต้องฝ่าฝืนผ่านพ้นอุปสรรค และภาวะวิกฤตซึ่งพนักงานบัญชีย่อมทราบดีว่า กิจการหรือผลิตภัณฑ์ใดที่ทำกำไรได้ดี จะยังคงคุ้มทุนอยู่หรือไม่ ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับต้นทุนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจในการที่จะลดขนาดธุรกิจลดคน หรือลดผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจรักษาไว้ในสิ่งที่ยังอำนวยประโยชน์ให้แก่กิจการได้มากที่สุด ความยากลำบากในช่วงนี้ผู้บริหารย่อมต้องการที่พึ่งซึ่งจะช่วยให้ตนตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และรักษากิจการให้อยู่รอดได้ พนักงานบัญชีต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอันดับแรกและสำคัญที่สุด เพราะความดำรงอยู่ของกิจการหมายถึง การมีงานของพนักงานบัญชีด้วยพนักงานบัญชีจะต้องปรับตัวให้รองรับความคาดหวังของผู้ใช้บริการให้ได้ งานของพนักงานบัญชีจะต้องมีมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานโลก และจะต้องเตรียมพร้อมต่อความรับผิดชอบในงานที่ให้บริการเหมือนที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในตะวันตก คุณภาพและความถูกต้องกับหลักการและมาตรฐานเป็นสิ่งทีละเว้นไม่ได้ ผู้สอบบัญชี จะต้องมีการและแนวทางในการควบคุมดูแลคุณภาพของงานบริการที่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินให้ได้ และเป็นไปตามความคาดหวังนั้น ความทันสมัยและทันเหตุการณ์จะเป็นสิ่งที่พนักงานบัญชีต้องให้ความสนใจและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สถาบันวิชาชีพจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อช่วยเหลือพนักงานบัญชีในด้านนี้ และจะต้องดำเนินการ

อย่างเป็นระบบและมีกำหนดเวลาที่แน่นอน พนักงานบัญชีเองต้องตั้งเจตน์จำนงในการพัฒนาและปรับตัวให้ได้ เพื่อให้วิชาชีพบัญชีไทยเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือตลอดไป

สุชาติ กิระนันท์ (2541: 158-160) ได้กล่าวไว้ในเอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปี ในหัวเรื่อง “นักบัญชีในยุค 2000” ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจยุคการค้าเสรี ที่นำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจลักษณะของสินค้าและบริการที่เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี เป็นที่คาดได้ว่านักบัญชียุคใหม่จะต้องปรับตนเองให้เข้ากับสภาพของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดต่อไปในเวลาข้างหน้าด้วยซึ่งนักบัญชียุคใหม่ (ควร) จะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- มีความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี และเข้าใจระบบบัญชีอย่างดี
- มีความรู้ ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการทำงานบัญชีได้อย่างดี
- มีความเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ของกิจการเพื่อสามารถเข้าใจความต้องการของฝ่ายอื่น ๆ และผู้บริหารที่มีต่อข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชี
- มีความสามารถในการแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- รู้จักการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชีที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้
- สามารถเลือกและสร้างรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศที่เหมาะสม
- มีความสามารถในการค้นคว้า สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจและตลาดการเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา
- มีความตั้งใจ ใฝ่รู้ และกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- มีความเป็นอิสระในการทำงานมากขึ้น
- มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณของวิชาชีพการบัญชีและการสอบบัญชี

สิงห์ ดังทัตสวัสดิ์ (2541: 197-205) กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กล่าวไว้ในเอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปี สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ในหัวเรื่อง “มูลค่าเพิ่มของนักบัญชีในบทบาท CFO ยุค 2000” ดังนี้

นักบัญชียุคก่อน มักกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองไว้ที่การวางระบบบัญชีการเงิน การบันทึกรายการทางบัญชี การจัดทำงบการเงินที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีให้แล้วเสร็จ

ภายในเวลาที่กำหนดและส่งต่อข้อมูลทางการเงินเหล่านั้นให้แก่ผู้บริหารแต่ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก นักบัญชีในอนาคตจึงไม่จำเป็นต้องจำกัดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเองไว้เพียงเท่านั้น นักบัญชีทั่วไปรวมทั้ง Chief Financial Officer (CFO) สามารถจะสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับทั้งองค์กรและตนเองได้ โดยเน้นการพัฒนาความรู้ทางด้านการเงิน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักการวิเคราะห์/การผสมผสานระหว่างข้อมูลทางการเงิน (financial information) กับข้อมูลด้านอื่น (non-financial information) เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ได้

นักบัญชีที่มุ่งหวังจะเติบโตเป็น CFO ที่ประสบความสำเร็จในอนาคต จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการพัฒนาและปรับบทบาทให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี มีคุณภาพการบริหารงานที่ดีมีความเป็นผู้นำเป็นผู้จัดการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความรอบรู้และเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ขององค์กร แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ และให้ความสำคัญกับการบริหารงานของรัฐบาล เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้

แก่น้อย ใจอ่อนน้อย (2541: 165-169) อาจารย์ประจำภาควิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กล่าวไว้ในเอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปีในหัวเรื่อง “บทบาทของนักบัญชีกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนไป” ดังนี้

อาจจะแยกนักบัญชีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักบัญชีในฐานะผู้บริหารขององค์กร และนักบัญชีในฐานะของผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชี

ในฐานะผู้บริหารองค์กร จากสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป ธุรกิจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างขององค์กรให้มีลักษณะการบริหารงานที่พึงพาาระบบสารสนเทศมากขึ้น ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในองค์กรสำหรับข้อมูลที่เป็นตัวเลขนั้น ฐานข้อมูลที่สำคัญคือข้อมูลทางบัญชี ดังนั้นถ้าจะให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ดังนั้นพนักงานบัญชีจะต้องมีความรู้ก้าวหน้าทันเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านการดำเนินธุรกิจ ในขณะเดียวกันก็พัฒนาตนเองมาเป็นผู้จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้กับผู้บริหารในลักษณะต่าง ๆ เช่นอาจจะจัดทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (decision support system) ให้กับผู้บริหารและสามารถที่จะเลือกซื้อหรือมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาโปรแกรมทางด้านบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการขององค์กร ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะ
ทำให้เกิดการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง

ในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพสอบบัญชี ในกรณีของผู้สอบบัญชีภายในปัจจุบันผู้สอบ
บัญชีภายในจะก้าวทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด
มาตรการควบคุมและรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความ
แน่ใจได้ว่าสารสนเทศที่ออกมาจากระบบดังกล่าวนั้นถูกต้องและเชื่อถือได้

สำหรับผู้สอบบัญชีภายนอกก็จะต้องมีความรอบรู้เช่นเดียวกันจะต้องรอบรู้ในเรื่อง
ของรูปแบบของธุรกิจที่ปรับเปลี่ยนไป เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อจะได้ทราบถึง
วิธีการดำเนินธุรกิจของกิจการผู้รับตรวจหรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับตรวจ ทำให้สามารถ
กำหนดแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็
เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เช่นเดียวกัน ผู้สอบบัญชีที่รับงานตรวจสอบกิจการที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์
ประมวลผลข้อมูลทางบัญชีจำเป็นจะต้องมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอที่จะสามารถ
สอบทานการควบคุมภายในของระบบคอมพิวเตอร์และตรวจสอบระบบดังกล่าวได้

ฉัตรภา วาสีกุศลต์ (2542: 263-272) หัวหน้าบริษัท สำนักงานเอ็นสท์ แอนด์ ยัง จำกัด
ได้กล่าวไว้ในเอกสารการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 16 ในหัวข้อเรื่อง “วิวัฒนาการทาง
เทคโนโลยี : ผลกระทบต่อวิชาชีพ” ดังนี้

วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อวิชาชีพในเรื่องของลักษณะของข้อมูลที่
จำเป็นสำหรับนักบัญชี การนำคอมพิวเตอร์และ/หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบันทึก
บัญชีทำให้ข้อมูลทางบัญชีซึ่งเคยอยู่ในรูปของเอกสารกลายเป็นอยู่ในรูปแบบของแฟ้มข้อมูล
(electronic file) หรือขั้นตอนการทำงานบางประเภทซึ่งเคยใช้เอกสารในการอนุมัติหรือใช้เอกสาร
ในการส่งต่อจากฝ่ายหนึ่งไปอีกฝ่ายหนึ่งก็เปลี่ยนไป การทำงานของ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้
ขั้นตอนการทำงานบางอย่างลดลงโดยคอมพิวเตอร์ จะสามารถส่งต่อข้อมูลระหว่างระบบโดย
อัตโนมัติโดยไม่มีเอกสารเกี่ยวข้อง การไม่มีเอกสารแนบ (supporting document) ในบางกรณีทำให้
นักบัญชีจะปรับเปลี่ยนวิธีการตรวจสอบ การที่นักบัญชีจะปรับเปลี่ยนวิธีตรวจสอบได้นั้น การ
เข้าใจในการทำงานของ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งสำคัญ นักบัญชีในปัจจุบันต้องสามารถ
เข้าใจว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างไร รายการทางธุรกิจประเภทไหนที่สามารถผ่าน
ระบบโดยอัตโนมัติโดยไม่มีเอกสารแนบ ข้อมูลทางธุรกิจถูกเก็บอยู่ในลักษณะอะไรและที่ไหน
ข้อมูลทางบัญชีสามารถนำออกมาวิเคราะห์โดยวิธีใด มีวิธีอะไรบ้างที่สามารถติดตามทางเดินของ
ข้อมูล (ไม่ใช่เอกสาร) ทั้งหมด (audit trail)

อรุณ รักธรรม (2527: 203) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจในงาน เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำทุกระดับพึงสร้าง และปลูกฝังให้มีในหน่วยงานของตน เพราะความพึงพอใจในงานเป็นกุญแจสำคัญ หรือหัวใจของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากบุคลากรของหน่วยงาน หรือองค์กรไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน หรือมีความพึงพอใจในการทำงานต่ำ ก็อาจส่งผลให้บุคลากรเกิดความเครียด และเหนื่อยหน่ายในการทำงานได้ ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้บริหารและผู้นำขององค์กรต้องให้ความสนใจต่อความพึงพอใจในงานของบุคลากรอย่างมาก เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรในที่สุด

ปรีดา โภธิสุวรรณ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้จัดการสาขา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยทำการศึกษาในผู้จัดการสาขาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า 1) อายุและเพศมีความสัมพันธ์กับเงินเดือน สวัสดิการและค่าตอบแทน และความรับผิดชอบ 2) สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับลักษณะของงานที่ทำ 3) เงินเดือน อายุงานในตำแหน่ง และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับเงินเดือน สวัสดิการ และค่าตอบแทน 4) อายุงานมีความสัมพันธ์กับเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน 5) ความดีความชอบ มีความสัมพันธ์กับ เงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในงานที่ทำ การได้รับการยอมรับนับถือ ความมั่นคง ความปลอดภัยในการทำงาน ลักษณะของงานที่ทำ ความรับผิดชอบ ความสำเร็จของงาน นโยบาย การบริหารงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่วนระดับการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงานพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ แต่อย่างไร

ปวีณา สินธุปิ่น (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการทำงานและบุคลิกภาพการปรับตัวเพื่อสู่ความเป็นเลิศ ของผู้ที่ใช้วิชาชีพบัญชีในหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนในอำเภอเมืองลำพูน พบว่าทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีแรงจูงใจในองค์ประกอบย่อย 7 ด้าน คือ แรงจูงใจในด้านค่าตอบแทน แรงจูงใจในโอกาสพัฒนาตนเอง แรงจูงใจในโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แรงจูงใจในความมั่นคงในงาน แรงจูงใจในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน แรงจูงใจในลักษณะการปกครองบังคับบัญชา และแรงจูงใจในลักษณะงาน พบว่าหน่วยงานทั้งหมดต่างก็มีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง แรงจูงใจเหล่านี้จะส่งผลไปถึงการปรับบุคลิกภาพของผู้ใช้วิชาชีพบัญชีเพื่อได้มาซึ่งผลตอบแทนและความต้องการด้านต่าง ๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาองค์กรให้เหมาะสมกับบุคคลในองค์กร โดยผู้บริหารในองค์กรทั้งเอกชนและรัฐบาล ควรมี

การใช้แบบวัดบุคลิกภาพการปรับตัวเพื่อสู่ความเป็นเลิศการคัดเลือกผู้ที่ใช้วิชาชีพบัญชี ซึ่งจะ
สามารถคัดเลือกเอาผู้ที่ใช้วิชาชีพบัญชีที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูงเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงาน
หรือเลื่อนตำแหน่งผู้ที่ใช้วิชาชีพบัญชีให้หน่วยงานเดิมให้มีตำแหน่งงานสูงขึ้น ได้

ต่อจาก สุขพันธ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของ
สถานประกอบการในจังหวัดลำปางพบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่สถานประกอบการพึงประสงค์
นั้นพบว่า ต้องการนักบัญชีต้องจบระดับปริญญาตรีมากที่สุด และต้องมีความรู้ด้านการบัญชีและ
บัญชีหนี้สินรวมทั้งการใช้ภาษาต่างประเทศต้องสามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ ส่วนด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศนั้น นักบัญชีต้องใช้เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงการใช้ E-Mail ได้
ด้านพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้น นักบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในงานที่ทำ ไม่ละทิ้งงาน
โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย นักบัญชียุคใหม่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านอื่น
ที่จำเป็นด้วย เช่น ด้านการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์
สำนักงานอื่น ๆ รวมทั้งด้านภาษาต่างประเทศ โดยภาษาที่ควรจะเป็นภาษาที่สองคือภาษาอังกฤษ
ภาษาอื่น ๆ นั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานของสถานประกอบการในแต่ละแห่ง และสถาบันการศึกษาที่ผลิต
บัณฑิตทางบัญชีควรคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตเป็นหลักมากกว่าปริมาณของบัณฑิต รวมทั้ง
ควรส่งเสริมสร้างความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และด้านภาษาในมากขึ้น ตลอดจน
สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแก่บัณฑิตด้วย

จูรี วิจิตรนบดี (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการ
บัญชีของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเรื่องความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่ ผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ยังมีความรู้และ
ความเข้าใจในระดับปานกลาง และเป็นความเข้าใจในมาตรฐานฉบับที่ไม่มีมีการปรับปรุง เช่น
มาตรฐานการบัญชีเรื่อง การเข้าซื้อทางด้านผู้ให้เข้า แต่หากเป็นมาตรฐานฉบับที่ออกใหม่ เช่น
มาตรฐานการบัญชีเรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา หรือมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การบัญชี
สำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีมีความเข้าใจใน
ระดับต่ำ

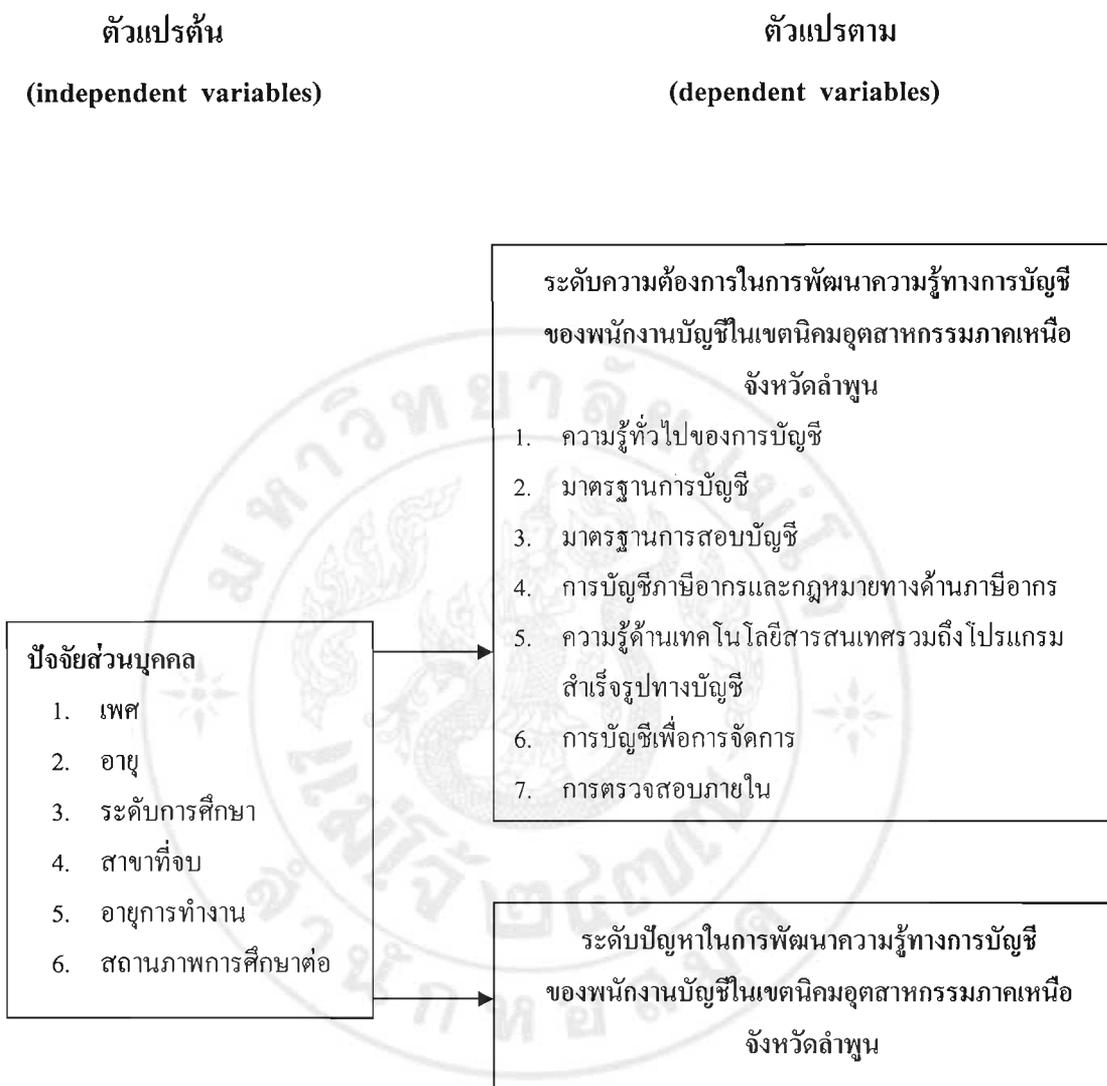
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขการพัฒนาความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการ
บัญชีนั้น ผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการแสวงหาความรู้

ใหม่ ๆ โดยการติดตามข่าวสารจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พร้อมกันนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบัญชีของไทย ควรมีการกระจายข่าวสารออกไปยังภูมิภาค และควรมีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีได้พัฒนาความรู้และศักยภาพในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในปัจจุบันมีความสำคัญมากขึ้นมีภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการเป็นผู้ทำบัญชีแล้ว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังต้องสามารถนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่เป็นประโยชน์ เพื่อผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจและสามารถช่วยผู้บริหารในการบริหารสภาพคล่องของธุรกิจ อีกทั้งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความสามารถในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเพิ่มขึ้นด้วย รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งการที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นได้ จะต้องมีการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงความต้องการมากขึ้นเพียงใด ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีโดยมีขอบเขตการศึกษาเฉพาะพนักงานบัญชี ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย